

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (üheksas koda)

16. mai 2019*

Teenuste hanked – Hankemenetlus – Teenuste raamleping – Teenused liidu välisabi saavatele kolmandatele riikidele – Ühe pakkuja pakkumuse tagasilükkamine ja teiste pakkujate pakkumuste edukaks tunnistamine – Ühe pakkuja süüdistamine ametialaste käitumisreeglite raskes rikkumises – Ametialaste käitumisreeglite rasket rikkumist tuvastava lõpliku kohtu- või haldusotsuse puudumine – Finantsmääruse artiklis 108 viidatud toimkonna poole pöördumise tingimused – Põhjendamatult madala hinnaga pakkumused – Põhjendamiskohustus – Hankija poolt pärast hagi esitamist saadetud kirja arvessevõtmine – Õigus tõhusale õiguskaitsevahendile – Pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse peale hagi esitamise ooteaeg – Võrdne kohtlemine – Diskrimineerimiskeelu põhimõte – Finantsmääruse artiklid 105a, 106, 108, 113 ja 118 – Lepinguväline vastutus

Kohtuasjas T-228/18,

Transtec, asukoht Brüssel (Belgia), esindajad: *avocat* L Levi ja *avocat* N. Flandin,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: A. Aresu ja J. Estrada de Solà,

kostja,

mille ese on esiteks ELTL artikli 263 alusel esitatud nõue tühistada komisjoni 26. märtsi 2018. aasta otsus, millega lükati tagasi pakkumus, mille oli hankemenetluse EuropeAid/138778/DH/SER/Multi „Välisabi rakendamise seonduvate teenuste raamleping (FWC SIEA 2018) 2017/S“ raames 3. osa kohta esitanud konsortsium, mille juht hageja oli, ja tunnistati edukaks teiste pakkujate pakkumused, ja teiseks ELTL artikli 268 alusel esitatud nõue hüvitada hagejale pakkumuse tagasilükkamisega väidetavalt tekitatud kahju,

ÜLDKOHUS (üheksas koda),

koosseisus: koja president S. Gervasoni, kohtunikud L. Madise ja R. da Silva Passos (ettekandja),

kohtusekretär: ametnik M. Marescaux,

arvestades menetluse kirjalikku osa ja 13. veebruari 2019. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

otsuse¹

Vaidluse taust

[...]

Menetlus ja poolte nõuded

- 18 Hageja esitas Üldkohtu kantseleisse 5. aprillil 2018 hagiavalduse ja eraldi dokumendiga taotluse jätta teatavad andmed avalikustamata.
- 19 Samal päeval Üldkohtu kantseleisse esitatud eraldi dokumendiga, mis registreeriti numbri T-228/18 R all, esitas hageja ELTL artiklite 278 ja 279 alusel ajutiste meetmete kohaldamise taotluse, milles ta palus Üldkohtu presidendil sisuliselt peatada vaidlustatud otsuse täitmine või kohustada komisjoni arvama ta ajutiselt koos konsortsiumiga, mille juht ta on, 3. osa puhul edukate pakkujate hulka.
- 20 Üldkohtu president jättis 17. mai 2018. aasta kohtumäärusega Transtec vs. komisjon (T-228/18 R, ei avaldata, EU:T:2018:281) ajutiste meetmete kohaldamise taotluse rahuldamata ja kohtukulude kohta otsuse tegemise edaspidiseks. Pärast seda kohtumäärust alustas komisjon 3. osaga seonduva kümne raamlepingu allkirjastamise menetlust.
- 21 Vahepeal oli hageja Üldkohtu kodukorra artikli 84 lõike 1 ja artikli 85 lõike 3 alusel 26. aprillil 2018 esitanud uue väite ning tõendi. Ta oli samal päeval esitanud eraldi dokumendiga vastavalt Üldkohtu kodukorra artiklile 66 taotluse, et sellele 26. aprilli 2018. aasta kirjale lisatud teatavate dokumentide sisu ei avaldataks käesoleva kohtuasjaga seotud dokumentides, millega üldsusel on võimalik tutvuda.
- 22 Komisjon esitas 18. juunil 2018 kostja vastuse, milles ta esitas oma seisukoha ka hageja esitatud tõendi ja uue väite kohta.
- 23 Hageja esitas 4. septembril 2018 repliigi.
- 24 Komisjon esitas 17. oktoobril 2018 vasturepliigi.
- 25 Ettekandja-kohtuniku ettepaneku põhjal otsustas Üldkohus (üheksas koda) avada menetluse suulise osa.
- 26 Poolte kohtukõned ja vastused Üldkohtu küsimustele kuulati ära 13. veebruari 2019. aasta kohtuistungil.
- 27 Hageja palub Üldkohtul:
- tühistada vaidlustatud otsus;
 - kohustada menetlust korraldavate meetmetega esitama teatavad dokumendid;
 - mõista komisjonilt välja hüvitis talle tekitatud kahju eest, ja
 - mõista kõik kohtukulud välja komisjonilt.

¹ Esitatud on üksnes käesoleva kohtuotsuse punktid, mille avaldamist peab Üldkohus otstarbekaks.

28 Komisjon palub Üldkohtul:

- jätta tühistamismõue rahuldamata;
- jätta kahju hüvitamise nõue rahuldamata, kui leitakse, et see käib kaasas tühistamismõudega, või tunnistada see vastuvõetamatuks, kui leitakse, et see on tühistamismõudest sõltumatu, ja
- mõista kohtukulud, sealhulgas ajutiste meetmete kohaldamise menetluse kulud välja hagejalt.

29 Komisjon leiab lisaks, et menetlust korraldavate meetmete võtmise taotluse kohta otsuse tegemise vajadus puudub, sest selles taotletakse sama, mis 27. märtsi 2018. aasta kirjas, millele tema sõnul vastati 13. aprilli 2018. aasta kirjaga.

Õiguslik käsitlus

[...]

Sisulised küsimused

Tühistamismõuded

[...]

– Esimene väide

42 Hageja on seisukohal, et kuna komisjon jättis hankest kõrvaldamata ühe eduka pakkuja, siis eiras ta finantsmääruse artikli 106 lõiget 2 ja pakkujatele koostatud juhiste punkti 4, millele viitab Euroopa Liidu välistegevuse raames lepingute sõlmimise korda käsitleva praktilise juhendi punkt 2.3.3, mis sarnaneb finantsmääruse artikli 106 lõikele 2. Hageja leiab, et kui hankijat teavitatakse hankemenetluse raames pakkuja väidetavast ametialaste käitumisreeglite raskest rikkumisest, peab ta seda teavet kontrollima ja – kui raske rikkumine on õiguslikult piisavalt tõendatud – kõrvaldama asjaomase pakkuja menetlusest.

43 Käesolevas kohtuasjas süüdistasid Ühendkuningriigi ametiasutused asjaomast edukat pakkujat „pettuses ja potentsiaalselt ebaseaduslikus riigihankelepingute sõlmimises“.

44 Hageja esitab nende väidete tõenduseks kolm dokumenti, mis ta on oma sõnul varem juba komisjonile edastanud, see on Ühendkuningriigi valitsuse rahvusvahelise arengu osakonna (Department for International Development (DFID), Ühendkuningriik) „Meedia“ meeskonna blogi väljavõtte ja kaks ministri vastust Ühendkuningriigi parlamendi liikmete küsimustele; neist nähtub hageja sõnul, et DFID ning välisasjade ja rahvaste ühenduse amet (Foreign and Commonwealth Office, FCO, Ühendkuningriik) ei sõlminud asjaomase eduka pakkujaga uusi lepinguid. Neis dokumentides sisalduva teabe alusel ja Ühendkuningriigi ametiasutuste juurdluse tõttu ei olevat Ühendkuningriigi ametiasutused sõlminud selle äriühinguga 2017. aastal ühtegi uut lepingut.

45 Hageja väidab, et eespool punktis 44 nimetatud dokumentidest nähtub, et kui asjaomane edukas pakkuja täitis vormi „Kinnitus hankemenetlusest kõrvaldamise ja kvalifitseerimise tingimuste kohta“, mis on osaks hanketoimikust ja nõutav pakkujatele koostatud juhiste punkti 4 kohaselt, jättis ta mainimata asjaolu, et Ühendkuningriigi ametiasutused teda süüdistavad. See mainimata jätmine

kujutab hageja arvates endast eksitavat avaldust, mistõttu komisjon rikkus pakkujatele koostatud juhiste punkti 4 ja finantsmääruse artiklit 106, kui ta võttis kinnituse vastu ja jättis hankest kõrvaldamata konsortsiumi, mille liige see äriühing oli.

- 46 Komisjon vaidleb hageja argumentidele vastu.
- 47 Esiteks tuleb märkida, et finantsmääruse artikli 106 lõike 1 punkti c kohaselt jätab „[h]ankija [...] ettevõtja käesoleva määrusega reguleeritud hankemenetlustest osalemisest kõrvale, kui [...] lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega on tõendatud, et ettevõtja on süüdi ametialaste käitumisreeglite raskes rikkumises, olles rikkunud selle kutseala suhtes kohaldatavaid õigusnorme või eetilisi standardeid, mille esindaja ta on, või süülises tegevuses, mis mõjutab tema ametialast usaldusväärsust, kui selline tegevus osutab süülisele tahtlusele või raskele hooletusele“.
- 48 Käesolevas kohtuasjas möönsid pooled kohtuistungil, et asjaomase hankemenetluse toimumise ajal ei olnud asjaomase edukast pakkujast äriühingu kohta olemas lõplikku kohtu- ega haldusotsust finantsmääruse artikli 106 lõike 1 punkti c tähenduses.
- 49 Teiseks on finantsmääruse artikli 106 lõike 2 esimeses lõigus täpsustatud, et „[l]õpliku kohtuotsuse või, kui see on kohaldatav, lõpliku haldusotsuse puudumisel lõike 1 punkti[s c] nimetatud [...] juhul jätab hankija ettevõtja menetlusest kõrvale [selles punktis] osutatud tegevuse esialgse õigusliku klassifikatsiooni alusel, võttes arvesse artiklis 108 osutatud toimkonna soovitusel sisalduvaid tuvastatud asjaolusid või muid järeldusi“.
- 50 Seoses finantsmääruse artiklis 108 „Varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteem“ nimetatud toimkonnaga tuleb juhtida tähelepanu selle määruse artiklile 105a „Liidu finantshuve kaitse riskide avastamise ja halduskaristuste kohaldamise teel“.
- 51 Finantsmääruse artikli 105a lõike 1 esimene lõik näeb ette, et „[s]elleks et kaitsta liidu finantshuve, loob komisjon varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteemi ning haldab seda“. Finantsmääruse artikli 105a lõike 1 teise lõigu kohaselt on selle süsteemi eesmärk hõlbustada „a) liidu finantshuve ähvardavate ohtude varaja[st] avastami[st]“ ja „b) ühes artikli 106 lõikes 1 nimetatud kõrvalejätmist põhjustavas olukorras olevate ettevõtjate kõrvalejätmi[st] hankemenetlusest“. Finantsmääruse artikli 105a lõike 2 teises lõigus on täpsustatud, et „[a]rtikli 106 lõikes 2 osutatud olukordade puhul edastab hankija küsimuse artiklis 108 osutatud toimkonnale, et tagada nende olukordade tsentraliseeritud hindamine“, ja et „[n]endel juhtudel võtab hankija oma otsuse vastu esialgse õigusliku hinnangu alusel, võttes arvesse toimkonna soovitusi“.
- 52 Finantsmääruse artiklis 108 nimetatud toimkonna poole pöördumist puudutavas osas tuleneb selle sätte lõike 2 punktidest b ja c, et kui on ametialaste käitumisreeglite raske rikkumise, eeskirjade eiramise, pettuse, korrupsiooni või lepingu olulise rikkumise kahtlus, põhineb liidu finantshuve ähvardavate ohtude varajane avastamine, millele on osutatud selle määruse artikli 105a lõike 1 punktis a, tabel, mille edastab komisjonile komisjoni loodud Euroopa ameti või rakendusameti eelarvevahendite käsutaja või liidu institutsioon, amet või organ.
- 53 Kõigist eespool nimetatud sätetest tuleneb, et kui pakkuja kohta ei ole lõplikku kohtu- või haldusotsust, peab hankija juhul, kui tema käsutuses on piisavalt kaudseid tõendeid kahtlustamaks, et kõnealune pakkuja on ametialaseid käitumisreegleid raskelt rikkunud, pöörduma finantsmääruse artiklis 108 nimetatud toimkonna poole, et see koostaks soovitusel, milles on vajaduse korral antud vaidlusalustele faktilistele asjaoludele esialgne õiguslik hinnang.
- 54 Sellega seoses tuleb märkida, et vastupidi sellele, mida väitis kohtuistungil komisjon, ei eelda finantsmääruse artiklis 108 nimetatud toimkonna poole pöördumine selle määruse artikli 106 lõike 2 esimese lõigu alusel, et on juba olemas lõplik kohtu- või haldusotsus. Finantsmääruse artikli 105a lõike 2 kohaselt koostoiimes selle sama määruse artikli 106 lõike 2 esimese lõiguga pöördub hankija

lõpliku kohtu- või haldusotsuse puudumisel selle instantsi poole, kui ta tuvastab, et võimalik finantsrikkumine – eeskätt finantsmääruse artikli 106 lõike 1 punktis c ette nähtud rikkumine – võib tekitada „liidu finantshuve ähvardava[d] oh[ud]“ määruse artikli 105a lõike 1 teise lõigu punkti a tähenduses. See on varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteemi eesmärk. Hankija peab siiski enne finantsmääruse artiklis 108 nimetatud toimkonna poole pöördumist hindama, kas selline oht esineb, ja vajadusel, kas see võib ähvardada liidu finantshuve.

- 55 Seega tuleb nüüd välja selgitada, kas komisjon kui hankija oli – nagu väidab sisuliselt hageja – käesoleva kohtuasja asjaoludel kohustatud pöörduma finantsmääruse artiklis 108 nimetatud toimkonna poole, sest ta võis asuda seisukohale, et tal on piisavalt kaudseid tõendeid, mille kohaselt kõnealuse edukast pakkujast äriühingu käitumine võib kujutada endast liidu finantshuve ähvardavat ametialaste käitumisreeglite rasket rikkumist.
- 56 Sellega seoses tuleb lugeda vastuvõetavaks dokumendid, mille hageja esitas, tõendamaks, et Ühendkuningriigi ametiasutused süüdistasid kõnealust edukast pakkujast äriühingut „pettuses ja potentsiaalselt ebaseaduslikus riigihankelepingute sõlmimises“, ehk need, mida on nimetatud eespool punktis 44 – see tähendab DFID „Meedia“ meeskonna blogi väljavõtte ja kaks ministri vastust Ühendkuningriigi parlamendi liikmete küsimustele.
- 57 Ühelt poolt on DFID „Meedia“ meeskonna blogi 4. detsembri 2017. aasta väljavõttes märgitud, et 2016. aasta detsembris väideti edukast pakkujast äriühingu kohta, et ta oli võltsinud IDC-le esitatud pakkumusi ja kasutanud õigusvastaselt omandatud DFID dokumente. Selles väljavõttes on täpsustatud, et sellest kuupäevast alates võttis edukast pakkujast äriühing oma pakkumused DFID korraldatud hankemenetlustes vabatahtlikult tagasi. Teiselt poolt on 13. septembri 2017. aasta ministri vastuses märgitud, et DFID ei ole sõlminud alates 2017. aasta märtsist kõnealuse edukast pakkujast äriühinguga enam hankelepinguid, ja 13. detsembri 2017. aasta ministri vastuses on märgitud, et FCO ei sõlminud temaga 2017. aastal hankelepinguid.
- 58 Ent nagu rõhutas komisjon, piirduvad need dokumendid teavitamisega sellest, et asjaomase edukast pakkujast äriühingu kohta oli täpsustamata allikas „väitnud“, et ta oli Ühendkuningriigis hankelepingute sõlmimisel eiranud eeskirju, ilma et sellise eeskirjade eiramise asjaolusid oleks täpsustatud.
- 59 Nii ei ole hageja poolt oma esimese väite põhendamiseks esitatud dokumendid piisavad, tõendamaks, et asjaomase edukast pakkujast äriühingu käitumine võis kujutada endast liidu finantshuve ähvardavat ametialaste käitumisreeglite rasket rikkumist. Sellest tuleneb, et käesoleva kohtuasja asjaoludel ei olnud komisjon kohustatud pöörduma finantsmääruse artiklis 108 nimetatud instantsi poole, mistõttu ei saa talle ette heita mingit finantsmääruse artikli 106 lõike 2 esimese lõigu rikkumist.
- 60 Kolmandaks ei tõenda hageja esitatud dokumendid ka seda, et asjaomase edukast pakkujast äriühingu esitatud kinnitus oli eksitav. Sellega seoses tuleb märkida, et pakkujatele koostatud juhiste punktis 4 oli ette nähtud, et iga pakkuja peab esiteks allkirjastama kinnituse, et ta ei ole üheski Euroopa Liidu välistegevuse raames lepingute sõlmimise korda käsitleva praktilise juhendi punktis 2.3.3 nimetatud hankest kõrvaldamise olukorras, ning teiseks esitama tõendid selle kohta, et tema puhul ei ole täidetud ükski hankemenetlusest kõrvaldamise tingimus. Kinnituse vormi I osa punkti g alapunktis ii toodud loetelu analüüsist ilmneb siiski, et selles nimetatud hankemenetlusest kõrvaldamise tingimused olid sisuliselt samad, mis on ära toodud finantsmääruse artikli 106 lõike 2 neljandas taandes. Seega tuleb kõnealust loetelu ja pakkujatele koostatud juhiste punkti 4 tõlgendada finantsmääruse artikli 106 lõike 2 neljandat lõiku arvesse võttes.
- 61 Kuivõrd finantsmääruse artikli 106 lõike 2 neljas lõik viitab esimesele lõigule, siis tuleb neid lõike tõlgendada koostoimes. Sellega seoses tuleb täheldada, et nagu sai märgitud eespool punktis 59, ei olnud komisjon käesolevas asjas finantsmääruse artikli 106 lõike 2 esimese lõigu alusel kohustatud pöörduma sama määruse artiklis 108 nimetatud instantsi poole. Seega ei ole hageja tõendanud, et

asjaolu, et komisjon võttis vastu asjaomase edukast pakkujast äriühingu allkirjastatud kinnituse, kujutas endast pakkujatele koostatud juhiste punkti 4 – tõlgendatuna finantsmääruse artikli 106 lõiget 2 arvesse võttes – rikkumist.

62 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimene väide põhjendamatuna tagasi lükata.

[...]

– *Kolmas väide*

89 Hageja väidab, et komisjon piirdus vaidlustatud otsuses tema teavitamisega sellest, et ta ei olnud esitanud 3. osa kohta parima hinna ja kvaliteedi suhtega pakkumist, ning talle edukatele pakkujatele antud hinnete tabeli vormis edastamisega. Vaidlustatud otsus ei sisalda aga mingit seletust selle kohta, kuidas arvutati talle antud hindad. Seega olevat komisjon rikkunud põhjendamiskohustust, finantsmääruse artikli 113 lõiget 2 ja rakendusmääruse artikli 161 lõiget 1.

90 Komisjon ei nõustu nende argumentidega.

91 Harta artikli 41 lõike 2 punkti c kohaselt on ametiasutused kohustatud oma otsuseid põhjendama. See põhjendamiskohustus tähendab vastavalt selgelt väljakujunenud kohtupraktikale, et ELTL artikli 296 teise lõigu kohaselt peab akti autor selgelt ja ühemõtteliselt välja tooma akti aluseks oleva arutluskäigu, et võimaldada esiteks huvitatud isikutel mõista oma õiguste kaitse eesmärgil võetud meetme põhjuseid ning teiseks kohtul teostada kontrolli (25. veebruari 2003. aasta otsus Strabag Benelux vs. nõukogu, T-183/00, EU:T:2003:36, punkt 55; 24. aprilli 2013. aasta kohtuotsus Evropaiki Dynamiki vs. komisjon, T-32/08, ei avaldata, EU:T:2013:213, punkt 37, ja 28. juuni 2016. aasta kohtuotsus AF Steelcase vs. EUIPO, T-652/14, ei avaldata, EU:T:2016:370, punkt 43).

92 Lisaks tuleb põhjendamise nõude täidetust hinnates arvestada juhtumi asjaolusid, eelkõige akti sisu, esitatud põhjenduse laadi ja selgituste saamise huvi, mis võib olla akti adressaatidel või muudel isikutel, keda akt otseselt ja isiklikult puudutab. Ei ole nõutud, et põhjenduses oleks täpsustatud kõik asjakohased faktilised ja õiguslikud asjaolud, kuna akti põhjenduse vastavust ELTL artikli 296 nõuetele ei tule hinnata mitte ainult selle sõnastust, vaid ka konteksti ja kogu asjaomase valdkonna õiguslikku regulatsiooni silmas pidades (29. septembri 2011. aasta kohtuotsus Elf Aquitaine vs. komisjon C-521/09 P, EU:C:2011:620, punkt 150, ja 11. juuli 2013. aasta kohtuotsus Ziegler vs. komisjon, C-439/11 P, EU:C:2013:513, punkt 116).

93 Esiteks näeb finantsmääruse artikli 113 lõige 2 seoses liidu institutsioonide sõlmitud hankelepingutega ette, et hankija teeb kõikidele pakkujatele, kelle pakkumused on tagasi lükatud, teatavaks tagasilükkamise põhjused. Teiseks näeb artikli 113 lõike 3 esimese lõigu punkt a ette, et hankija edastab kõikidele pakkujatele, kelle puhul ei ole täidetud ükski hankemenetlusest kõrvaldamise tingimus ja on täidetud kõik kvalifitseerimise tingimused ning kes esitavad kirjalikult vastava taotluse, eduka pakkumuse omadused ja suhtelised eelised ning eduka pakkuja nime. Sellega seoses on rakendusmääruse artikli 161 lõikes 2 täpsustatud, et „hankija edastab finantsmääruse artikli 113 lõikes 2 sätestatud teabe hiljemalt 15 kalendripäeva jooksul alates kirjaliku taotluse saamise kuupäevast“.

94 Finantsmääruse artikli 113 lõiked 2 ja 3 ning rakendusmääruse artikli 161 lõige 2 näevad seega edutute pakkujate suhtes ette põhjendamise kahes etapis. Kõigepealt teatab hankija kõigile edututele pakkujatele, et nende pakkumus on tagasi lükatud ja tagasilükkamise põhjused. Need põhjused võivad olla kokkuvõtlikud, sest edutul pakkujal on võimalik küsida täpsemat põhjendust. Edasi näevad need sätted ette, et kui mõni edutu pakkuja, kelle puhul ei ole täidetud ükski hankemenetlusest kõrvaldamise tingimus ja on täidetud kõik kvalifitseerimise tingimused, esitab kirjaliku taotluse, edastab hankija võimalikult kiiresti ja igal juhul 15 päeva jooksul alates taotluse saamisest teabe eduka

pakkumuse omaduste ja suhteliste eeliste kohta ning eduka pakkuja nime (vt 26. aprilli 2018. aasta kohtuotsus *European Dynamics Luxembourg ja Evropaïki Dynamiki vs. komisjon*, T-752/15, ei avaldata, EU:T:2018:233, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 95 Sellega seoses tuleb märkida, et komisjonilt ei saa nõuda, et ta saadaks edutule pakkujale lisaks tema pakkumuse tagasilükkamise põhjustele esiteks põhjaliku kokkuvõtte selle kohta, kuidas tema pakkumuse iga üksikasja pakkumuse hindamisel arvesse võeti, ning teiseks eduka pakkumuse omaduste ja suhteliste eeliste edastamise raames eduka pakkumuse ja edutu pakkuja pakkumuse üksikasjaliku võrdleva analüüsi (vt 4. oktoobri 2012. aasta kohtuotsus *Evropaïki Dynamiki vs. komisjon*, C-629/11 P, ei avaldata, EU:C:2012:617, punkt 21 ja seal viidatud kohtupraktika). Samamoodi ei ole hankija kohustatud esitama edutule pakkujale tema kirjaliku taotluse alusel hindamisprotokolli täielikku koopiat (vt 4. oktoobri 2012. aasta kohtuotsus *Evropaïki Dynamiki vs. komisjon*, C-629/11 P, ei avaldata, EU:C:2012:617, punkt 22 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 96 Lõpuks olgu rõhutatud, et selle hindamisel, kas põhjendamiskohustust täideti, tuleb põhimõtteliselt lähtuda teabest, mis on hageja käsutuses hetkel, kui ta esitab oma hagi (vt selle kohta 13. detsembri 2013. aasta kohtuotsus *European Dynamics Luxembourg ja Evropaïki Dynamiki vs. komisjon*, T-165/12, EU:T:2013:646, punkt 65 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 97 Käesolevas kohtuasjas oli hageja käsutuses hagi esitamise hetkel, see tähendab 5. aprillil 2018, tema pakkumuse tagasilükkamist ning teiste pakkujate pakkumuste edukaks tunnistamist käsitlevat teavet sisaldava hankija koostatud dokumendina vaid 26. märtsi 2018. aasta vaidlustatud otsus ning ta teadis edukate pakkujate nimesid.
- 98 Järelikult tuleks eespool punktis 96 viidatud kohtupraktika kohaselt seda, kas komisjon täitis oma põhjendamiskohustuse, hinnata põhimõtteliselt ainult sellest otsusest lähtudes.
- 99 Ent samas on seadusandja ette näinud, et kui tegemist on hankija sellise otsuse põhjendusega, millega üks pakkumus lükatakse tagasi ja tunnistatakse edukaks ühe teise pakkuja pakkumus, võib põhjendamine toimuda kahes etapis: alguses esitatakse kokkuvõtlik ülevaade pakkumuse tagasilükkamise põhjustest ning seejärel 15 päeva jooksul edutu pakkuja sõnaselge taotluse saamisest eduka pakkumuse omaduste ja suhteliste eeliste kirjeldus ning tehakse teatavaks eduka pakkuja nimi (vt eespool punkt 94).
- 100 Käesolevas kohtuasjas palus hageja 27. märtsi 2018. aasta kirjas komisjonil teha talle teatavaks eeskätt kümne eduka pakkuja pakkumuste omadused ja suhtelised eelised. Komisjon vastas hageja taotlusele käesoleva menetluse käigus 13. aprilli 2018. aasta kirjaga.
- 101 Tuleb aga märkida, et esiteks esitas hageja käesoleva hagi 5. aprillil 2018, see tähendab enne komisjonile 27. märtsi 2018. aasta kirjale vastamiseks ettenähtud 15-päevase tähtaja lõppemist.
- 102 Teiseks esitas hageja ise 26. aprillil 2018 käesoleva menetluse raames kodukorra artikli 85 lõike 3 alusel 13. aprilli 2018. aasta kirja. Seda tõendit esitades võttis hageja selle kohta ühtlasi seisukoha, esitades hagiavaldust täiendava menetlusdokumendi, milles ta arendas edasi mõningaid hagiavalduses esitatud väiteid seoses selle kirjaga, ning samuti uue väite kodukorra artikli 84 lõike 1 alusel. Komisjon ei ole vaidlustanud kõnealuse täiendava menetlusdokumendi ja uue väite vastuvõetavust. Nii tuleb need käesoleva kohtuotsusega lugeda vastuvõetavaks.
- 103 Neil asjaoludel tuleb hinnata seda, kas komisjon täitis oma põhjendamiskohustuse, 26. märtsi 2018. aasta vaidlustatud otsuse alusel, mida on täiendatud 13. aprilli 2018. aasta kirjaga.
- 104 Sellega seoses tuleb alustuseks märkida, et komisjon teavitas vaidlustatud otsuses hagejat sellest, et tema 3. osa kohta esitatud pakkumus ei jõudnud kvaliteedi ja hinna suhte tõttu paremusjärjestuses kümne esimese hulka. Vaidlustatud otsuses oli lisaks ära toodud võrdlev tabel, mis sisaldab hagejale,

paremusjärjestuses esimesel kohal olevale edukale pakkujale ja viimasele edukale pakkujale antud hindeid. See tabel sisaldab eeskätt rubriiki „Üldine korraldus ja metodoloogia“ kuuluva kuue kriteeriumi osas antud hindeid, üldist tehnilist hinnet, tehniliste ja finantshinnete osakaalu arvestades väljaarvutatud punkte ja üldhinnet.

- 105 Need andmed võimaldasid hagejal juba aru saada, et tema pakkumus asetus paremusjärjestuses finantshinde osas 11. kohale, kuid et nii ei olnud see tehnilise hinde puhul. Hagejal oli võimalik sellest järeldada, et tema pakkumuse teiste pakkujate pakkumustega võrreldes kõrgem hind mängis tema pakkumuse tagasilükkamisel otsustavat rolli. Lisaks sellele sai hageja tänu sellele, et talle edastati hinded iga tehnilise hindamise kriteeriumi kohta, mõista – küll abstraktselt –, milliseid tema pakkumuse aspekte pidas hankija nõrgemaks.
- 106 Hiljem edastas komisjon oma 13. aprilli 2018. aasta kirjaga hagejale esiteks tabeli, mis sisaldab nii hagejale endale kui ka igale kümnele edukale pakkujale tehnilise hindamise kuue kriteeriumi osas antud hindeid. Seda tabelit vaadates oli hagejal võimalik aru saada, et tehnilisest küljest oli tema pakkumus paremusjärjestuses 11. kohal esimese kriteeriumi „Korraldus ja metodoloogia“ osas (tegemist on kõige olulisema kriteeriumiga, sest selle osakaal oli 35 punkti 100st) ja kaheksandal kohal teise kriteeriumi „Juhid: väljapakutud profiilid“ osas (tegemist on teise kõige olulisema kriteeriumiga, sest selle osakaal oli 25 punkti 100st).
- 107 Teiseks täiendas seda tehnilist hindamist käsitlevat tabelit kommentaaride rubriik, kus oli kokkuvõtlikult esitatud hindamiskomisjoni seisukoht iga pakkumuse kohta.
- 108 Täpsemalt hageja pakkumuse kohta oli hindamiskomisjon järgmisel seisukohal:
- „Hea üldine juhtimismetodoloogia – meeskonna ja konsortsiumi liikmed, kellel on [raamlepingute] alal kogemus – kvaliteedikontrolli metodoloogia teoreetiline esitlus – kohalike ekspertide kaasamine – kohalolu kõigis riikides ja piirkondades[, kuid] ebapiisav teave tagamaks ekspertide kasutatavus – juhtide piiratud ekspertiisid asjaomases valdkonnas – konsortsiumi liikmete roll, täiendavus ja lisaväärtus ei ole selgelt määratletud.“
- 109 Nii võimaldab hindamiskomisjoni kommentaar koos hagejale ja igale edukale pakkujale tehnilise hindamise iga kriteeriumi osas antud hinnete üksikasjadega mõista, miks komisjon asus seisukohale, et hageja pakkumus oli edukatest pakkumustest vähem rahuldav. Nimelt on hageja ise oma 26. aprilli 2018. aasta täiendavas menetluskirjanduses märkinud, et „talle tundub, et“ märkused „ebapiisav teave tagamaks ekspertide kasutatavus“ ja „juhtide piiratud ekspertiisid asjaomases valdkonnas“ vastavad vastavalt kriteeriumidele „Korraldus ja metodoloogia“ ja „Juhid: väljapakutud profiilid“.
- 110 Sellega seoses tuleb märkida, et hindamiskomisjon ei arvustanud ühtegi edukat pakkujat samamoodi, nagu ta arvustas hageja pakkumust.
- 111 Nagu märgib hageja, tuleneb esiteks küll hindamiskomisjoni seisukohta väljendavatest kommentaaridest, et see heitis teatavatele pakkujatele ette „ebapiisavaid üksikasju ekspertide kasutamatusel puhul võetavate heastamismeetmete kohta“ ning „vähest teavet siseekspertiisi kohta“. Ent selliste arvustuste ese ei olnud konkreetselt ekspertide kasutatavusega seotud teabe puudulikkus. Teiseks märgib hageja seoses tema pakkumuse kohta tehtud märkusega „juhtide piiratud ekspertiisid asjaomases valdkonnas“ oma hagi ise, et „selle juhtide ekspertiise käsitleva aspektiga seoses ei ole teistele pakkujatele tehtud ühtegi märkust“.
- 112 Vastupidi hageja väidetele ei muuda seega 13. aprilli 2018. aasta kirja põhjendust ebakoherentseks asjaolu, et ka teiste pakkujate kohta esitati kommentaarid, milles toodi esile nende pakkumuste nõrgad kohad.

- 113 Seega oli hagejal vaidlustatud otsuse ja 13. aprilli 2018. aasta otsuse alusel võimalik mõista põhjuseid, mille alusel pakkumused tehnilisest küljest paremusjärjestusse seati. Sellega seoses tuleb tähelepanu juhtida töigale, et nagu sai märgitud eespool punktis 95, ei saa hankijalt nõuda, et ta saadaks edutule pakkujale lisaks tema pakkumuse tagasilükkamise põhjustele esiteks põhjaliku kokkuvõtte selle kohta, kuidas tema pakkumuse iga üksikasja pakkumuse hindamisel arvesse võeti, ning teiseks eduka pakkumuse omaduste ja suhteliste eeliste edastamise raames eduka pakkumuse ja edutu pakkuja pakkumuse üksikasjaliku võrdleva analüüsi.
- 114 Seoses pakkumuste finantshindamisega tuleb lõpetuseks märkida, et 13. aprilli 2018. aasta kirjas oli esitatud tabel, milles oli ära toodud hageja ja iga kümne eduka pakkuja üldine tehniline hinne, üldine finantshinne ja üldhinne. Selle tabeli kohaselt ei saanud paremusjärjestuses esikohal olev pakkuja oma pakkumuse finantshindamise tulemusel kokku mitte 100 punkti, vaid 99,36 punkti.
- 115 Sellega seoses tuleb täheldada, et nagu rõhutas komisjon oma kostja vastuses, arvutati pakkujatele koostatud juhiste punkti 15.3 alusel finantspunktide kogusumma nii, et üksteisele liideti neli iga eespool punktis 6 nimetatud ekspertide kategooria osas osakaalu arvestades väljaarvutatud punktide arvu. Need neli osakaalu arvestades väljaarvutatud punktide arvu saadi nii, et kõige madalamad hinnad jagati asjaomase pakkumuse hindadega ja see suhe korrutati 100ga. Selle tehte alusel ei saanud pakkuja, kes oli esitanud üldiselt kõige madalama hinnaga pakkumuse, kuid kelle pakkumus ei olnud iga ekspertide kategooria osas kõige odavam, saada üldhindeks 100 punkti 100st.
- 116 Seega võis hageja eeldada, et nii oli see käesolevas asjas, kus – nagu märkis komisjon – finantshinde osas paremusjärjestuses esikohale saanud eduka pakkuja pakkumuses olid I ja III eksperdikategooria ja haldusassistendi osas hinnad kõige madalamad, ent II eksperdikategooria osas oli hind teine kõige madalam hind. Võttes arvesse seda, et selle eduka pakkuja pakkumus ei olnud kõigi nende nelja kategooria osas kõige madalama hinnaga, ei saanud ta seega saada finantspunktide kogusummaks 100 punkti 100st.
- 117 Kuna ükski hageja poolt oma kolmanda väite toetuseks esitatud argumentidest ei ole põhjendatud, tuleb see väide tagasi lükata.

[...]

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (üheksas koda)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud, sealhulgas ajutiste meetmete kohaldamise menetlusega seotud kohtukulud, välja Transtecilt.

Gervasoni

Madise

da Silva Passos

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 16. mail 2019 Luxembourgis.

Allkirjad